

ECONOMISCH TIJ KEERT

Voor de recyclingindustrie was 2014 een jaar waarin de neergang van het afvalvolume min of meer tot stilstand kwam, maar met prijzen die ronduit slecht genoemd kunnen worden.

Bedrijven hebben orde op zaken gesteld door in de kosten te snijden wat helaas niet overal zonder gedwongen ontslagen gepaard ging.

Betrouwbare economische vergezichten om bedrijfsstrategieën op te kunnen baseren zijn natuurlijk goud waard. Helaas, ze bestaan niet. En voor een sector als die van de afval- en recyclingindustrie is dat zo mogelijk nog veel lastiger, niet in de laatste plaats vanwege de nog erg in beweging zijnde afvalstoffenwet- en regelgeving. Toch voorspelt het CPB in een brief van eind 2014 een, overigens nog steeds 'voorzichtig', maar blijvend herstel voor Nederland. Elke strohalm wordt aangegrepen om het positieve sentiment verder aan te wakkeren. De economische groei was in 2014 driekwart procent, in 2015 zou deze op 1½ % kunnen gaan uitkomen. Helaas loopt de recyclingsector vaak achteraan in het herstel.

Een en ander had uiteraard ook zijn effect op de vereniging, die eveneens haar inkomsten zag teruglopen, maar dit prima heeft kunnen opvangen door evenzo in de kosten te snijden. Qua ledenaantal zijn er geen verschuivingen geweest hetgeen positief is in deze economisch slechte tijden, en een teken van vertrouwen in de vereniging.

Als vereniging bemoeit BRBS Recycling zich niet met commercie. Maar het is juist een vereniging als BRBS Recycling, die zich het economische lot van haar leden aantrekt. Doorlopend wordt gewerkt aan het afwenden van bedreigingen voor de recyclingsector en het in beeld brengen van de kansen en zo mogelijk creëren van nieuwe kansen.

2014 is het jaar waarin in navolging van 2013 recycling onverminderd hoog op de politieke agenda bleef staan, de circulaire economie als term gemeengoed is geworden en beleidsmatig is uitgewerkt in het zogenaamde VANG (Van Afval Naar Grondstof) beleid, waarin het met name om meer en betere recycling draait.

2014 mag misschien wel als het jaar gezien worden, waarin de sector samen met de overheid voor recycling stimulerende maatregelen heeft voorbereid, besluiten zijn genomen en is warmgelopen om in de komende jaren de vruchten hiervan te kunnen plukken. Dat schept verwachtingen!

AFVALSTOFFENBELASTING

Tot en met de 1e Kamer deed de afvalstoffenbelasting van zich spreken. Terecht werd ook daar de opmerking geplaatst over de volatilititeit van de wetgeving met als voorbeeld het in de afgelopen kabinetszittingsperiode invoeren, aanpassen, afschaffen en opnieuw invoeren van die afvalstoffenbelasting. BRBS Recycling heeft regelmatig haar zorgen geuit over deze inconsistente wijze van wetgeving, die het investeringsklimaat voor deze nog jonge recyclingindustrie sterk verstoort, zo niet de economische potentie ervan om zeep dreigt te helpen. Eind goed al goed. De zo gewenste € 100,- miljoen belastinginkomsten gaan er komen voor de staatskas en is vertaald in

een afvalstoffenbelasting op de onderste 2 sporten van de Ladder van Lansink, te weten sorteren EN verbranden. Iets wat in de Nederlandse recyclinghistorie nog niet eerder is vertoond en de recyclingsector zeker een extra stimulans zal geven.

VAN AFVAL NAAR GRONDSTOF

Met het zogenaamde VANG-beleid is het ministerie van IenM in samenwerking met het bedrijfsleven en gemeenten voortvarend te werk gegaan. BRBS Recycling heeft het VANG-beleid, hoe kan het ook anders, volledig omarmd. Naast het specifiek op huishoudelijk afval gerichte Uitvoeringsplan zijn alle andere recycling stimulerende acties samengevoegd in het Convenant "Meer en Betere Recycling". BRBS Recycling heeft zitting in de stuurgroep van de uitvoeringsorganisatie van het Convenant en is ook bij de meeste projecten rechtstreeks betrokken zodat direct invloed uitgeoefend wordt op de uitkomsten van het VANG-beleid.

Enkele in het oog springende projecten uit het VANG-beleid.

Het project Effectief sorteren is een op het lijf van sorteerbebedrijven geschreven project, waarbij sorteren in het centrum van de belangstelling is komen te staan en het resultaat gericht is op meer en betere sorteermogelijkheden, waardoor minder recyclebare afvalstromen naar de stort of de verbrander verdwijnen.

Het onderzoek naar de recyclebaarheid van de 'restbak' van milieustraten, afgedwongen middels de door BRBS Recycling ingebrachte motie, is in uitvoering genomen. Ook het project hoogwaardige recycling is in 2014 ingang gezet. Met de definitie van hoogwaardige recycling wordt de mogelijkheid gecreëerd om waardevolle recyclebare materiaalstromen voor de Nederlandse (recycling-)industrie te behouden in plaats van dat deze materiaalstromen in laagwaardige toepassingen naar het buitenland weglekken. Diezelfde materialenstromen zullen wel geïmporteerd kunnen worden, waarmee een voor de Nederlandse recyclingindustrie zeer aantrekkelijke situatie met zogenaamde semipermeabele grenzen kan ontstaan en Nederland zich verder

kan profileren als koploper van innovatieve recyclingprocessen. Het ministerie van IenM heeft in 2014 een permanent loket geopend waar het recyclingbedrijfsleven met zaken kan aankloppen, die tot dan toe recycling gefrustreerd hebben.

De komende jaren moet het VANG-beleid haar business-cases voor de recyclingindustrie gaan opleveren.

In het Uitvoeringsprogramma huishoudelijk afval is de recyclingindustrie slechts zijdelings betrokken. Dat moet veranderen, omdat juist daar nog veel recyclingpotentieel is te realiseren, getuige het feit dat bij onze zuiderburen Wallonië en Vlaanderen reeds 63% respectievelijk 72% van het huishoudelijk afval wordt gerecycled, terwijl Nederland blijft steken op 50%.

Reden te meer om nadrukkelijk de samenwerking tussen gemeenten en recyclingindustrie te blijven stimuleren.

RELATIE RECYCLINGBEDRIJVEN EN GEMEENTELIJKE OVERHEDEN

De interactie tussen gemeentelijke overheden en verenigingen en het recyclingbedrijfsleven is in 2014 verder geïntensiveerd. Vertegenwoordigers van BRBS Recycling spraken regelmatig op bijeenkomsten van gemeenten. Het geslaagde door BRBS Recycling, FHG en dit jaar ook NVRD georganiseerde Recyclingsymposium op 24 september 2014 was dit keer meer op de gemeentelijke praktijk gericht.

De slotverklaring van de vice-voorzitter van NVRD de heer Groenhuis tijdens het recyclingsymposium nodigt uit tot verdere samenwerking. Door hem werd geopperd - als de gemeenten nu massa garanderen, zorgt de recyclingindustrie dan voor goede recycling en toepassing van deze materialen.

Deze uitdaging werd door Van der Giessen, voorzitter BRBS Recycling, van harte aangenomen. Ook werden in 2014 met regelmaat artikelen over recycling en leden

van BRBS Recycling geplaatst in GRAM, het lijfblad voor ambtenaren van de gemeentelijke afval- en milieuafdelingen.

MINERALOGISCHE AFVALSTOFFEN

Voor de mineralogische afvalstoffen is BRBS Recycling al van ouds her sterk vertegenwoordigd in de verschillende relevante nationale en internationale projectgroepen, commissies en netwerken.

Stichting Beheer BRL 2506

Om nog meer zelf sturend te kunnen zijn is in 2014 een voor BRBS Recycling lang gekoesterde wens in vervulling gegaan met de oprichting van de Stichting Beheer BRL 2506 samen met BMR. Hiermee gaat de recyclingsector weer volledig zelfstandig invulling geven aan de inhoud van de kwaliteit van een van haar grootste materiaalstromen, te weten recyclinggranulaat. Een natuurlijk moment nu juist ook vanuit de Europese Bouwproductenverordening individuele recyclingbedrijven nog nadrukkelijker de verantwoordelijkheid dienen te nemen voor de kwaliteit van hun producten.

Begin 2015 gaat de Stichting officieel geaccepteerd worden door de Raad voor Accreditatie en zal zij in een niet gemakkelijke periode haar nut en noodzaak moeten gaan bewijzen. Juist in de huidige hectische tijden van ontvlechting van de eisen uit de Bouwproductenverorde-

ning (CPR) en het private certificatiesysteem zal de Stichting Beheer BRL 2506 de koers gaan bepalen en sturen op hoge kwaliteit van het Nederlandse recyclinggranulaat, zoals de markt dat gewend is, om daarmee het vertrouwen in recyclinggranulaat verder te bestendigen.

In 2014 is reeds veel gezegd over de juiste administratieve uitvoering van de CPR. Helaas speelt zich een deel van de veranderingen af buiten de directe invloedssfeer van de recyclingsector zelf. De Europese Bouwproductenverordening, reeds vanaf juli 2013 in werking, eist dat kwaliteitsverklaringen geen uitspraken meer doen over de in Europese geharmoniseerde normen opgenomen eisen. Veel individuele bedrijven hebben hun zogenaamde Declaration of Performance (CE-markering en DoP) op orde, maar de noodzakelijke aanpassingen in beoordelingsrichtlijnen dienen door de beheerders te worden uitgevoerd en waar het KOMO-keurmerken betreft door de Stichting KOMO. Individuele ondernemers mogen absoluut niet de dupe worden van het feit dat prima op kwaliteit geleverde producten worden afgekeurd enkel omdat administratieve zaken niet op orde zijn, waar zijzelf geen invloed op hebben!

End of Waste recyclinggranulaat

2014 is net niet het jaar geworden dat recyclinggranulaat op eenduidige wijze een einde-afvalstof mag worden genoemd. Alle voorbereidende werk is wel in 2014 afgerond. Recyclinggranulaat is en blijft naast papier en glas een van de grootste successen van de Nederlandse recyclingindustrie. Al jaren worden miljoenen tonnen steenachtig bouw- en sloopafval bewerkt tot een zeer gewaardeerd product zonder negatieve milieugevolgen of noemenswaardige incidenten. Het verwerven van de status product voor een dergelijke materiaalstroom ligt dan ook voor de hand. Ondanks de veelal onberispelijke kwaliteit van recyclinggranulaat, die niet in de laatste plaats wordt verkregen middels het in de loop der jaren zorgvuldig ontwikkelde kwaliteitssysteem waarmee proces en product in de praktijk gecontroleerd wordt, is de theorie erg weerbarstig. Toch lijkt nu echt het eind in zicht te komen en zijn er heldere criteria geformuleerd, die nu alleen nog formeel dienen te worden bevestigd. Samen met het Ministerie van IenM lijkt daarmee BRBS Recycling een unieke klus geklaard te hebben en kan de markt hiermee haar voordeel doen.

Teerhoudend asfalt

BRBS Recycling had reeds rond de eeuwwisseling met de toenmalig minister van Milieu Jan Pronk de overeenkomst om teer de wereld uit de helpen te beginnen bij Nederland. Weglekken van het teerhoudend asfalt (TAG) naar het buitenland werd als probleem blootgelegd en direct opgelost.

Door het Verdrag van Bazel rond 2007 werd de sector helaas meer dan 7 jaar teruggeworpen. Rijksbeleid is sinds 15 jaar niet veranderd, toch is de problematiek rondom export van TAG sinds 2007 nog steeds aanwezig. Wel is in 2014, mede met inbreng van BRBS Recycling, de CROW210 verbeterd en is de Code Milieuverantwoord Wegbeheer met 10 jaar tot 2024 verlengd.

Reden voor de drie thermische verwerkers van TAG (leden van BRBS Recycling) om voor de komende 3 jaar het TAG Convenant met ver-

trouwen te ondertekenen en vol in te zetten voor uit TAG opgewerkte vrij toepasbare grondstoffen.

AVI-bodemassen

Leden van BRBS Recycling spannen zich in voor optimale verwerking van AVI-bodemassen, waarmee geen wissel wordt getrokken op de toekomst en rekening wordt gehouden met tweede levens.

Op verzoek van het ministerie van IenM werkte BRBS Recycling aan verbetering van de Green Deal voor AVI-bodemassen.

In samenwerking met de verbrandingssector is getracht de klus te klaren om AVI-bodemassen hoogwaardig op te werken. Helaas zijn deze overleggen afgebroken in afwachting van resultaten van de initiatieven van de verbrandingssector zelf. Dit zette de initiatieven van recyclingbedrijven on-hold. Al sinds jaren vertegenwoordigt ook de internationale vereniging van recyclingbedrijven FIR de belangen van de verwerkers van AVI-bodemassen in Brussel. In 2014 is om die reden NVPG toegetreden tot de FIR, waarmee de FIR ook met betrekking tot mineralogische secundaire bouwgrondstoffen nog meer dan voorheen een breed internationaal aanspreekpunt is.

Europa

Met de laatste ontwikkelingen rondom de Europese Bouwproducten-verordening weet de brekerwereld van bouw- en sloopafval maar al te goed hoe dichtbij Europa is. Simpel wegwuiven met 'mañana mañana' kan niet meer. BRBS Recycling heeft tijdig enkele posities in deze Europese wereld weten te bemachtigen zodat de recyclingsector beter kan worden vertegenwoordigd in deze door de primaire industrieën gedomineerde wereld. Hard nodig. Hiervoor is evenwel veel geduld en een lange adem nodig. De Europese variant van de samenstellingsproef, waarvan door BRBS Recycling verbetervoorstellen zijn gedaan zullen onder leiding van BRBS Recycling worden aangepakt en zal over circa 5 jaar dagelijkse praktijk van brekerbedrijven gaan worden. Ook de in goed overleg met Nederlandse partners gecoördineerde acties in het kader van de geharmoniseerde milieuhygiënische proeven voor granulaten worden voor brekerbedrijven over 5 a 10 jaar dagelijkse praktijk.

BRBS Recycling waakt daarmee over de toekomst van recyclingbedrijven. Ook haar deelname in de Europese Technical Working Group Waste Treatment en Waste Incineration van de Europese Commissie is daar een voorbeeld van. Het in 2013 door BRBS Recycling opgerichte team van experts op het gebied van Europese normering van inerte secundaire bouwgrondstoffen wist zich in 2014 verder te ontwikkelen en functioneert als een platform voor kennisuitwisseling.

Maar niet alleen op wet-, regel en norm-technisch gebied voert BRBS Recycling samen met de FIR haar lobby in Europa. Voor recyclingbedrijven, die hun vleugels willen uitslaan over de grens, ofwel hun kennis en kunde in het buitenland te gelde willen maken, zorgt BRBS Recycling dat recyclingbedrijven de mogelijkheden krijgen aangereikt om hun weg hierin te leren vinden. Reden waarom BRBS Recycling in het afgelopen jaar de goed bezochte bijeenkomst organiseerde samen met VLM (Vereniging van Leveranciers van Milieutechnologie), waarvan leden reeds 90% business buiten Nederland hebben. Daarnaast werden verschillende buitenlandse missies door BRBS Recycling

en leden ontvangen, die mogelijkheden bieden voor leden en soms ook donateurs. Eind 2014 zijn de eerste gesprekken gevoerd voor een mogelijke export expertise centrum.

RECYCLING DOE JE SAMEN

Recycling vergt van alle stakeholders dat er goed met elkaar wordt samengewerkt.

Circulaire economie is 'samen doen'.

Om recycling verder aan te jagen zal de cirkel rondgemaakt dienen te worden met afnemers van gerecyclede grondstoffen. Zonder een continue vraag naar gerecyclede grondstoffen van goede kwaliteit, blijft het bij een enkele pilot, mooie woorden, loze beloften en window dressing. In het VANG-beleid wordt ook hier aandacht aan besteed in de vorm van de zogenaamde ketenaanpak. Een nauwe samenwerking tussen de recyclingindustrie en primaire producenten is dan ook de manier om tot de circulaire maatschappij te komen.

Dit betekent enerzijds producten maken die kunnen worden gerecycled en anderzijds het produceren van gerecyclede grondstoffen waar de industrie behoefte aan heeft.

De huidige samenwerking met de recyclingsector is voor een groot aantal industrieën nog erg eenzijdig. Goed beschouwd ruimt de recyclingindustrie nu enkel nog de afvalcomponent van betreffende industrieën op, maar krijgt nog maar weinig mogelijkheden om een gekwalificeerd product terug te leveren. Potentiële afnemers van gerecyclede grondstoffen dienen eerst overtuigd te worden, dat heeft tijd nodig, overtuigingskracht en een klein steuntje in de rug van de overheid.

BRBS Recycling zoekt in die zin naar partners zoals de betonindustrie voor de steenachtige fractie Meer op lokaal niveau verbindt BRBS Recycling vraag en aanbod met elkaar en zijn ondertussen meer dan 10 Netwerk Betonketens opgericht, waar stakeholders elkaar eerst beter leren begrijpen om vervolgens daadwerkelijk tot business te komen. Dat daarbij ook daadwerkelijk vermindering van CO₂-emissies worden gerealiseerd wordt nog wel eens vergeten. Naast sectoren met specifieke materiaalstromen opereert BRBS Recycling op de grotere platforms en fora zoals onder meer VNO-NCW en BouwendNederland.

Dezelfde belangen

Een vereniging van recyclingbedrijven, die dagelijks in de weer zijn met afval, weet als geen ander wat er allemaal mis kan gaan. Ondanks dat handhaving geen taak van de vereniging is, is het wel bijzonder plezierig om van een toezichhoudende instantie te vernemen, dat de bij BRBS Recycling aangesloten bedrijven geprezen worden om hun goede naleefgedrag. Ook nadat in 2014 een intensieve inspectieronde op gebied van certificering en naleving Besluit Bodemkwaliteit was dat weer het geval. Naar onze mening is dit het gevolg van het zelfschoonende karakter van de vereniging.

Ten aanzien van dit naleefgedrag heeft BRBS Recycling hetzelfde belang als toezichhoudende instanties.

Op bedrijven, waar BRBS Recycling geen band mee heeft, is de invloed vanuit de vereniging uiteraard bijzonder klein. Hierbij vertrouwt de sector op adequate handhaving van Provincie en gemeenten. Het niet conform vigerende wet- en regelgeving opereren van recyclingbedrijven brengt schade toe aan deze nog, het is al eens gezegd,

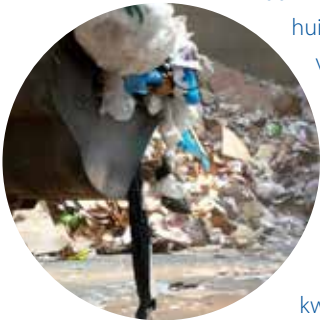
jonge bedrijfstak en aan individuele bedrijven, die door deze oneigenlijke concurrentie gefrustreerd worden in hun activiteiten. Helaas treft BRBS Recycling wel eens handhavinginstanties aan die terugschrikken van de soms stevige 'verdediging' van overtreders. Negatieve gevolgen voor ondernemingen, die het minder nauw nemen met de wetgeving, mogen een adequate handhaving niet in de weg staan, ook niet als dit in ogen van de toezichthouder "maatschappelijke negatieve gevolgen" zou kunnen hebben. Het zijn namelijk de bedrijven, die zich wel aan vigerende wet- en regelgeving houden, die de negatieve gevolgen ondervinden van bedrijven, die zich hier niet aan houden. Eerder zal niet adequaat ingrijpen tot maatschappelijk onaanvaardbare proporties uit kunnen groeien en de sector ondermijnen. BRBS Recycling stelt dan ook: - recyclen doe je samen -, ook de toezichthouder en het recyclingbedrijfsleven.

VOORUITBLIK 2015

Op vele fronten zal ook het komende jaar vele uitdagingen kennen voor de recyclingsector.

2015 is het jaar waarin 35 jaar geleden een 15 tal brekers de toenmalige Branchevereniging Breken en Sorteren hebben opgericht en ook het jaar dat is uitgeroepen tot het jaar van de bodem, hetgeen voldoende aanleiding is het belang van het bestaansrecht van producenten van secundaire bouwgrondstoffen te onderstrepen. En natuurlijk kan het niet anders dan dat begin 2015 recyclinggranulaat als voorloper voor menig andere secundaire grondstof onder nauwkeurig omschreven voorwaarden collectief als product niet zijnde een afvalstof wordt erkend.

In navolging van de bekende 'groene boekjes' (Kansen benutten en Naar duurzaam grondstoffenmanagement), zal een zogenaamd blauw boekje worden opgesteld over puin en recyclinggranulaat en mogelijk andere secundaire mineralogische bouwgrondstoffen. Een mooi moment vanwege de EoW status en alle huidige administratieve onduidelijkheden voortkomende uit interpretatieverschillen van de bouwproductenverordening, waarbij voor leden van BRBS Recycling één aspect overeind zal blijven staan: recyclinggranulaat geproduceerd door serieus werkende brekers is van onbesproken goede kwaliteit.

In 2015 zal pas echt duidelijk worden hoe met CPR en KOMO om te gaan. In dit verband zal ook de Stichting Beheer BRL 2506 haar bestaansrecht moeten gaan bewijzen.

Veel wordt verwacht van het VANG-beleid, waarvan staatssecretaris Mansveld naar alle waarschijnlijkheid op 16 maart 2015 het Convenant met de recyclingsector bij BRBS Recycling zal gaan ondertekenen. Een bevestiging van de steeds dominantere plek, die BRBS Recycling zich in de loop van jaren in het krachtenveld van afval- en recyclingbelangenorganisaties heeft verworven.

In de komende jaren zal een substantieel volume aan afval van huishoudens en bedrijven omgebogen gaan worden van verbranden naar recycling. Dit past in het uitvoeringsplan dat VNG, NVRD en IenM samen aan het opstellen zijn.

BRBS Recycling zal de praktische tools ontwikkelen en aanreiken aan gemeenten en ook het financieel-economische inzicht en perspectief bieden om hun doelstelling van 75% recycling te realiseren.

Europa blijft voor BRBS Recycling onverminderd belangrijk. Dan mag onze eigen Frans Timmermans de circulaire economie voor Europa op een laag pitje zetten, BRBS Recycling zal mede voor het Nederlandse kabinet bijverven, als begin 2016 Nederland voor de 11de keer voorzitter van de Europese unie is, dat recycling en de circulaire economie hoog op de politieke agenda komen te staan.

Biomassa, bitumen afdichtingmateriaal ofwel dakleer, kunststoffen en glas zijn een paar stromen waarvoor BRBS Recycling zich actief zal inspannen om deze materiaalketens meer en beter gesloten te krijgen.

SLOT

De recyclingindustrie zet graag hoog in waar het gaat om akkoorden en of uitvoeringsplannen, die samen met partners worden gesmeed. Met als doel recycling en daarmee de circulaire economie in Nederland tot een succes te maken. Met betrekking tot de afvalstoffenbelasting zit staatssecretaris Wiebes van Financiën op de goede weg. Een ontwikkeling waarmee in ieder geval aan de Ladder van Lansink weer meer recht wordt gedaan.

Het huidige VANG-beleid, dat sterk inzet op recycling, geeft de recyclingindustrie de energie om samen met de overheid stappen te zetten, die voor Nederland economisch gezien van grote waarde zullen blijken te zijn. Recycling als 'the missing link' om daadwerkelijk tot de circulaire economie te komen zal snel als heel natuurlijk worden gezien, maar nu nog enigszins tegen bepaalde gevestigde belangen en stromen in gerealiseerd moeten worden. Leden van BRBS Recycling zien dit als een uitdaging en kans om nieuwe economische activiteit te creëren.

